

Tarım istihdamına ne oluyor?

FATİH ÖZATAY

Ekonomi / 21/10/2010

?Tarlardan alınan ürün artınca daha fazla mı eleman istihdam edilir??

Mevsim etkisinden arındırılmış verilere göre temmuz dönemi işsizlik oranı yüzde 11.7 oldu. Son üç aydır işsizlik oranı bu düzeyde çakılı kaldı. Küresel kriz öncesinde işsizlik oranının en düşük olduğu ay nisan 2008 idi: Yüzde 10,0. Sonra bu oran hızla yükseldi ve Nisan 2009’da yüzde 14,8e çıktı. Kısacası, işsizlik oranında önemli bir azalma var, ancak bu oran hâlâ kriz öncesindeki düzeyinin 1,7 puan üzerinde ve son aylarda da kıpırdamıyor. Öte yandan tarım istihdamındaki veriler çoğu uzmanın ilgisini çekiyor. Temmuz ayları dikkate alındığında, 2005 yılından 2008 yılına tarım sektörü istihdamı 465 bin kişi azalmış. Azalma önemli ölçüde 2006’da gerçekleşmiş. 2007 ve 2008’de kayda değer bir değişiklik yok tarım sektörü istihdamında.

Tarımda 677 bin artış

2010 yılının temmuz ayı istihdam değerleri, 2008 yılının temmuz ayı değerleri ile karşılaştırıldığında tamamen farklı bir manzara ortaya çıkıyor: 677 bin artış var tarım istihdamında. Daha ilginç olanı bu artışın yarısının 2009 yılında, yani krizin en derin olduğu dönemde yaşanmış olması. İster istemez insanda “Ne oluyor?” sorusunu uyandırıyor.

İstihdamdaki gelişmeleri bir de üretim ile karşılaştırmakta yarar var. Grafikte, 2005’in ilk çeyreği ile 2010’un ikinci çeyreği arasındaki dönemde gerçekleşen tarım katma değeri ile tarım istihdamı var. Her ikisi de mevsim etkilerinden arındırılmış.

Özellikle 2007 başından itibaren üretim artarken istihdam da artmış. Bu çerçevede bakınca, son yıllardaki tarım istihdamı ‘patlamasında’ çok da ‘takılacak’ bir şey yok gibi geliyor. Ama biraz düşününce insan rahat edemiyor.

Tartışma sürece

Tarlanızdan dönüm başına aldığınız ürün miktarı artınca daha fazla mı eleman istihdam ediyorsunuz? Tohumu atarken aynı tohumu atıyorsunuz. Zararlılarla mücadele aynı. Ürünü hasat ederken de biçerdöver giriyor, hasadı yapıyor. Elbette modern tarımsal işletmeler var, ayrı ürünler, hasat türleri ve makineleri var. Ama tarım istihdamının da tarım üretimiyle illa at başı gitmesi gerekmiyor. Üstelik tarımda hâlâ çalışır görünen nüfusun fazlalığı dikkate alındığında bunun tersi daha doğal gibi. Mesela 2005-2006 döneminde üretim artarken istihdam düşmüştü (kabaca).

Tarım istihdamındaki artış ve ona bağlı olarak işsizlik oranının azalması, bizi bir süre daha meşgul edecek gibi görünüyor.

